

Aanleiding

In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) is vastgelegd dat gemeenten moeten samenwerken op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In de regio werken we op deze dossiers met zes gemeenten samen: Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Steenbergen, Rucphen en Halderberge (hierna te noemen regio West-Brabant West)..

Binnen onze regio hebben we in 2020 het regionaal Uitvoeringsplan Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang opgesteld. In dit uitvoeringsplan is een start gemaakt met de transformatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Deze transformatie is gebaseerd op de uitgangspunten in de rapportage van de commissie Dannenberg "Van beschermd wonen naar een beschermd thuis". Het uitvoeringsplan sorteerde voor op de doordecentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De doordecentralisatie houdt onder andere in dat alle gemeenten, op basis van een 10-jarig ingroeipad, zelf de middelen ontvangen voor de uitvoering van beschermd wonen¹ De gemeente Bergen op Zoom vormt hierbij niet langer de centrumgemeente.

Binnen onze regio hebben we nieuwe (financiële) samenwerkingsafspraken² gemaakt rondom de regionale taken van beschermd wonen, maatschappelijke opvang en bemoeizorg en preventie. We hebben in deze nieuwe afspraken onder andere afgesproken dat gemeenten zelf de lokale toegang organiseren en dat we handelen op basis van financiële solidariteit. Met de regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2023-2028, die onderdeel uitmaakt van deze regionale samenwerking, geven we verder invulling aan onze regionale doelen en ambities voor de komende jaren in het ondersteunen van kwetsbare inwoners.

Beoogd effect

Het toekomstbestendig en duurzaam organiseren van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang voor kwetsbare inwoners binnen de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Steenbergen, Rucphen en Halderberge

Argumenten

1.1. De regiovisie sluit aan op het reeds ingezette beleid

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de transformatie en "normalisering" van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Beschermd wonen is steeds meer kleinschalig, in de wijken georganiseerd en gericht op uitstroom, waardoor beschermd wonen beter aansluit bij de behoefte van de doelgroep en het voorliggende veld binnen de eigen gemeenten. Zowel binnen het beschermd wonen als de maatschappelijke opvang is de ondersteuning gericht op herstel, zelfredzaamheid en participatie. De regiovisie beschermd wonen en opvang bouwt hierop voort.

1.2. De regiovisie vormt de basis voor de (meerjarige) uitvoeringsagenda beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

De regiovisie is de kapstok van waaruit de gemeenten samenwerken. In de regionale uitvoeringsagenda wordt aangegeven welke activiteiten er de komende jaren op regionaal niveau worden ondernomen om de ambities uit de regiovisie verder vorm te geven.

1.3. Regiovisie is tot stand gekomen met de betrokkenheid van stakeholders

De regiovisie is het resultaat van een intensief lopend traject waarin diverse bijeenkomsten en workshops zijn georganiseerd met vertegenwoordigers van gemeenten, zorg- en welzijnsaanbieders, woningcorporaties, het Zorg- en Veiligheidshuis en cliëntraden uit de regio. In gezamenlijkheid is het convenant 'Duurzame huisvesting en begeleiding van kwetsbare doelgroepen' opgesteld. In dit convenant hebben alle betrokken partijen de leidende principes voor samenwerking vastgelegd, zodat de gezamenlijk ambitie is gewaarborgd.

De leidende principes binnen het convenant zijn uitgewerkt in een zestal werkpakketten. De

¹ Het ministerie van VWS heeft in februari 2022 gecommuniceerd dat de invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangend nieuw verdeelmodel beschermd wonen per 1 januari 2023 niet langer haalbaar te achten.

Invoering woonplaatsbeginsel beschermd wonen uitgesteld | VNG

² De samenwerkingsafspraken zijn opgenomen in het convenant Beschermd Wonen en Opvang

uitwerking van deze werkpakketten, samen met alle input vanuit de in 2020 en 2021 gestarte projecten 'Juiste ondersteuning op de juiste plek' en 'huisvesting en voorkomen van dakloosheid' zijn gebruikt voor het opstellen van deze regiovisie. De advies- en wmo-raden van de regiogemeenten zijn op de hoogte gebracht van de visie Beschermd Wonen en maatschappelijke Opvang en zijn in de gelegenheid gesteld om advies te geven met betrekking tot de implementatie.

1.4. Met de regiovisie voldoen we aan de Norm van Opdrachtgeverschap van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

De regionale samenwerking is één van de niet-vrijblijvende afspraken die zijn opgenomen in de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Daarin is tevens opgenomen dat in de samenspraak met de belanghebbenden, de samenwerkende gemeenten een regiovisie opstellen, die door de afzonderlijke gemeenteraden dient te worden vastgesteld.

Kanttekeningen

1.1 Invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe verdeelmodel is een voorwaarde om nadere stappen te kunnen zetten in realisering van de ambities zoals opgenomen in de regiovisie.

De invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangende nieuwe financieel verdeelmodel is al meerdere keren uitgesteld. De beoogde invoeringsdatum staat momenteel op 1 januari 2024. Op dit moment is er sprake van een historische 'scheefgegroeide' verdeling van het budget over de beschermd wonen over de regio's. Onze regio valt onder de zogeheten nadeelregio's. Op dit moment zijn we als regio afhankelijk van compensatie vanuit het Rijk voor het in stand kunnen houden van ons huidige aanbod.

Met de herverdeling van middelen op basis van het objectief verdeelmodel, gaan we er als regio West-Brabant West financieel flink op voorruit en ontstaat er, op termijn³, financiële ruimte om het voorzieningenniveau binnen de regio verder op te kunnen bouwen en uit te breiden.

Financiën

Vaststelling van de regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2023-2028 heeft geen financiële consequenties.

Communicatie

Nadat de Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2023-2028 is vastgesteld, zal er inhoudelijke communicatie plaatsvinden richting alle betrokken en relevante partijen.

Vervolg

De regiovisie dient als kader om te komen tot het toekomstbestendig organiseren van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang voor kwetsbare inwoners binnen de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal, Woensdrecht, Steenberg, Rucphen en Halderberge. Het college heeft met de regiovisie een kader waarbinnen zij het mandaat heeft om samen met alle betrokken partners een uitvoeringsprogramma op te stellen en uit te voeren. Met de regiovisie voldoen we aan de Norm van Opdrachtgeverschap van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

De regionale samenwerking is één van de niet-vrijblijvende afspraken die zijn opgenomen in de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). De NvO (Norm van Opdrachtgeverschap) is tevens het uitgangspunt voor het maken en vastleggen van nieuwe samenwerkingsafspraken en/of aanscherping van de huidige samenwerkingsafspraken. Hierover zal de gemeenteraad in Q3/Q4 2023 worden geïnformeerd.

Bijlagen

1. Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2023-2028

³ De overgang van het historisch verdeelmodel naar het objectieve verdeelmodel kent een ingroeipad van 10 jaar.